

Anhang B

til

1852.

Rigsdagstidenden.

N°. 75.

Tredie Session. — Udvalgenes Betænkninger.

(Fortf. af Betænk. over Lovudf. om Fastes Overgang til Selveidom)

Det oprindelige Udkast har med Føie anvendt særdeles Omhyggelighed paa at sikke deres Ret, som have Pant i Godset. Den hertil foreslaaede Fremgangsmaade turde imidlertid være temmelig forviklet og forbunden med betydelige praktiske Vanskeligheder, ligesom der vel endog er tillagt Panthaverne større Ret, end der virkelig kan tilkomme dem. En Panthaver kan ikke gjøre Fordring paa Mere end den Værdi, der virkelig tilkommer Eieren selv, efter Fradrag af de Byrder paa Gjenstanden, som efter deres Natur maae gaae forud for Pantefordringen, saasom de paa det egentlige Fæstegods lovlig stiftede Fæsterettigheder, hvilke Panthaveren, naar han træder til sit Pant, altid maa respectere. Og er der taget Pant i Tingen udover den Værdi, hvortil Eieren Ret lovligen kan udbringes, maa Panthaveren finde sig i, at hans Panteret forsaavidt bortfalder; jfr. Plac. 22de April 1817. Ved Hjælp af de ovenmeldte Creditkasser troer Udvalgets Flertal, at der paa en tilfredsstillende Maade vil kunne sørges for Panthavernes Ret, idet at den hele Kjøbesum, som ifølge Taxationsforretningen skal erlægges for Gaarden, i Mangel af anden Overenskomst med Panthaverne skal vedblive at tjene til disses Sikkerhed og bevares for dem af Creditkasserne, saaledes at Panthaverne, naar de paa Grund af manglende Betaling af Capital eller Rente, holde sig til det samlede Pant, da ogsaa, istedetfor den derfra solgte Bondegård, kunne holde sig til det i Creditkassen opbevarede Beløb, som et additionelt haandsaaet Pant; jfr. hvad der herom er foreslaaet i det vedføjede Udkast Kap. VII., i Forbindelse med hvad der i Kap. V. er optaget om Panthavernes Ret

til altid at fordre Taxationsforretning og at kontrollere denne. Ved denne Fremgangsmaade antager Udvalgets Flertal, at Panthavernes Sikkerhed i intet Tilfælde vil formindskes, men i de fleste Tilfælde endog meget forbedres.

Hvad Gjenstanden for den tvungne Afhændelse angaaer, da indskrænkede det oprindelige Udkast (§ 5) samme til de egentlige Fæstegaarde, og Udvalgets Flertal har ogsaa fundet at burde beholde denne Indskrænkning; see det følgende Udkasts § 8. Foruden at det neppe altid kunde være billigt at tvinge en Selveier til at afhænde sin Gaard, fordi han af maaskee tilfældige og temporaire Årsager ikke selv kunde drive den, og da ifølge Placaten 7de Juni 1806 havde maattet bortfæste den — en Forpligtelse, hvorfra der ogsaa let kan erholdes Dispensation — maatte det i alt Fald være afgjørende, at, naar der er taget Pant i en Selveiergaard, og den derefter bortfæstes, er Fæsteren pligtig at vige for Panthaveren, d. e. Panthaveren kan, naar han ikke paa anden Maade kan erholde fuld Betaling af Pantet, fordre Gaarden solgt, som om den ikke var bortfæstet, Forordningen 25de November 1831 § 3, jfr. Forordningen 28de Marts 1845 § 15, og den hele af Udvalget foreslaaede Fremgangsmaade med at lade Værdien af Kjøberens Fæsteret komme til Afdrag i Kjøbesummen, lod sig saaledes med Hensyn til disse Eiendomme ikke anvende.

Da det vilde blive meget vanskeligt og forvirrende, hvis de Forandringer, som Udvalget saavel i de ovenmeldte som i flere andre Henseender har fundet det hensigtsmæssigt at foreslaae, skulde føies som Ændringsforslag til det oprindelige Lovforslag, har Udvalget udarbejdet et nyt samlet Udkast, som medundertegnede Ottesen og Olesen have tiltraadt istedetfor